

Östra Göinge kommun

Granskning av årsbokslut och
årsredovisning 2014

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning	2
2. Resultatutfall 2014	2
2.1 Utfall kommunen	2
2.2 Driftredovisning.....	6
2.3 Investeringsverksamheten	8
3. Kommentarer till bokslut och årsredovisning.....	8
4. Måluppföljning	10
4.1 Inledning och målstruktur för kommunen	10
4.2 Avstämning av balanskravet	10
4.3 Finansiella mål.....	10
4.4 Verksamhetsmål.....	10
5. Sammanfattande bedömning	11

1. Inledning

På uppdrag av kommunrevisionen i Östra Göinge kommun har vi gjort en granskning av årsbokslut och årsredovisning för 2014.

Revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift är syftet med granskningen av årsredovisningen att bedöma om den är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och i enlighet med god redovisningssed.

Enligt kommunallagen ska revisorerna även bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål, kopplade till begreppet god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsbokslutet. Motsvarande gäller för granskning av delårsbokslutet. Granskningsrapport och bedömning avseende delårsrapporten har lämnats separat.

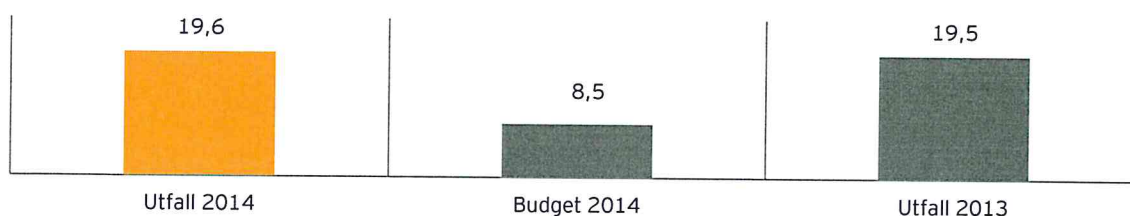
Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsmed i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 9 a § granskat om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

2. Resultatutfall 2014

2.1 Utfall kommunen

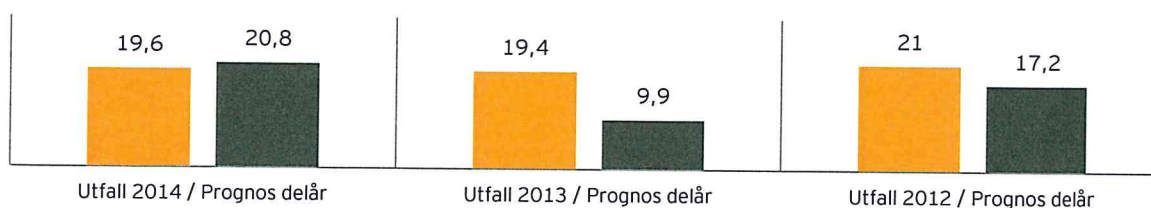
Årets resultat uppgår till 19,6 mnkr vilket är 0,1 mnkr högre än föregående års resultat om 19,5 mnkr. Budgetavvikelsen är positiv och uppgår till 11,1 mnkr (2013: 11,3 mnkr).

Kommunens totala utfall i jämförelse med budget och föregående år (mnkr)

I förhållande till den prognos som avlämnades vid delårsbokslutet per 2014-08-31 är utfallet om 19,6 mnkr ca 1,2 mnkr lägre. Motsvarande jämförelse för 2013 ger att resultatet blev ca 9,5 mnkr högre vid årets slut. En jämförelse mellan utfall och prognos vid delårsrapporten visas i nedanstående graf.

Kommunens totala utfall i jämförelse med prognos avlämnad vid delårsbokslut

I två år i rad har kommunsektorns resultat påverkats positivt till följd av återbetalning av premier för avtalsgruppförsäkring och avgiftsbefrielseförsäkring för åren 2005-2008. För 2013 uppgick beloppet till 11,4 mnkr (2012: 11,8 mnkr). Det har under 2014 förts diskussioner från FORA kring återbetalning av försäkringspremier även av 2004 års premier, något beslut har dock ej tagits innebärande att någon återbetalning av försäkringspremier ej finns redovisade i 2014 års bokslut. FORA ska pröva frågan på nytt i mars månad.

För att jämföra resultatet mellan åren så har en jämförelse gjorts nedan som eliminerar olika former av engångsposter, s.k. jämförelsestörande poster. I analysen har även realisationsvinster eliminerats vilka under åren nedan ej de facto har redovisats som jämförelsestörande poster i årsredovisningen men som avräknas i det s.k. balanskravsresultatet.

	Utfall 2013	Utfall 2014
Årets resultat	19,5 mnkr	19,6 mnkr
Realisationsvinster	-2,6 mnkr	-0,2 mnkr
Återbetalning försäkringspremier (AFA)	-11,4 mnkr	-
Omstrukturering gymnasieskolan	+2,2 mnkr	-
Nedskrivning av materiella anläggningstillgångar	+9,4 mnkr	+2,3 mnkr
Årets resultat exkl jämförelsestörande poster, innan finansnetto	17,1 mnkr	21,7 mnkr
Nedskrivning av finansiell anläggningstillgång	-	+2,3 mnkr
Justerat årets resultat	17,1 mnkr	24,0 mnkr

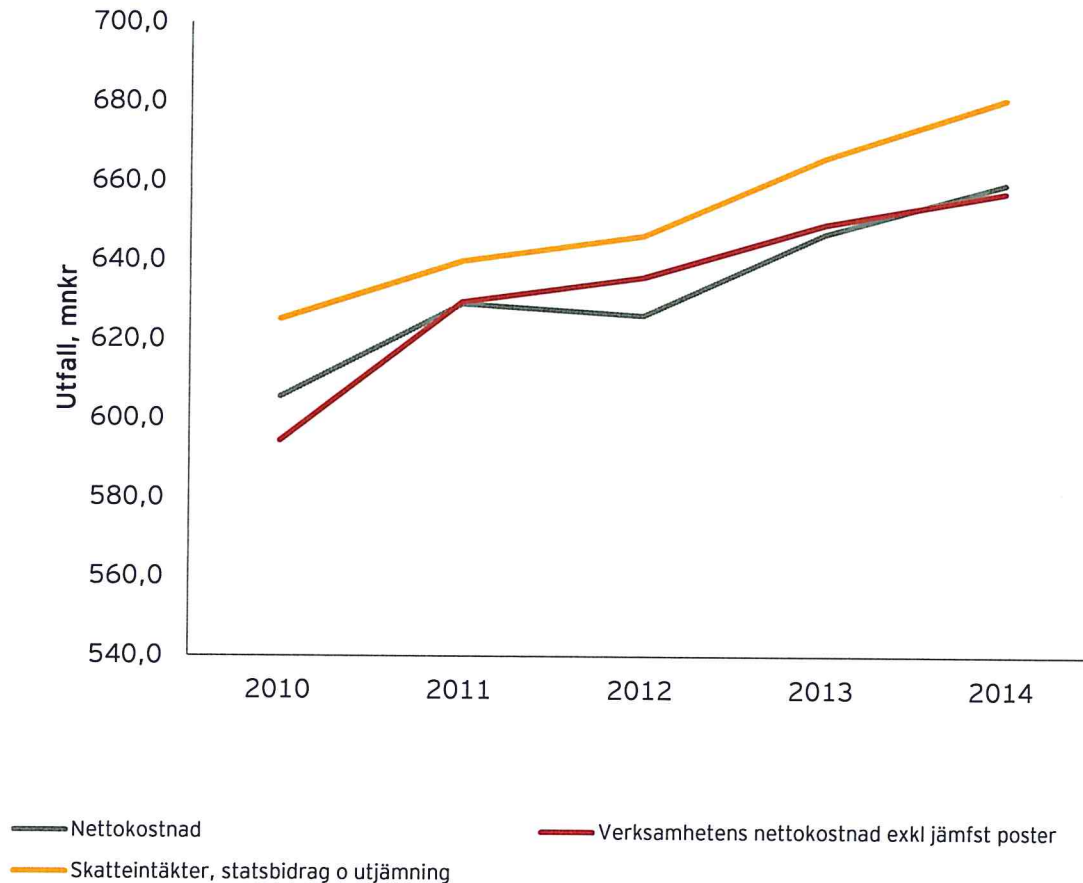
Analysen har gjorts på två nivåer, innan respektive efter finansiella poster. Det konstateras att antalet jämförelsestörande poster har minskat i 2014 års bokslut jämfört 2013.

I 2013 års bokslut fanns som sagt en större jämförelsestörande intäkt i form av återbetalning av försäkringspremier om 11,4 mnkr. Denna vägdes emellertid upp av en större nedskrivning av materiella anläggningstillgångar samt kostnader för omstrukturering av gymnasieskolan. Det justerade resultatet för 2013 uppgick således till 17,1 mnkr. Under 2014 har resultatet belastats med nedskrivning av materiella (2,3 mnkr) samt finansiella (2,3) anläggningstillgångar och därtill realisationsvinster till ett mindre belopp (0,2). Det justerade resultatet uppgår därmed till 24 mnkr vilket således är ca 6,9 mnkr högre än resultatet för 2013.

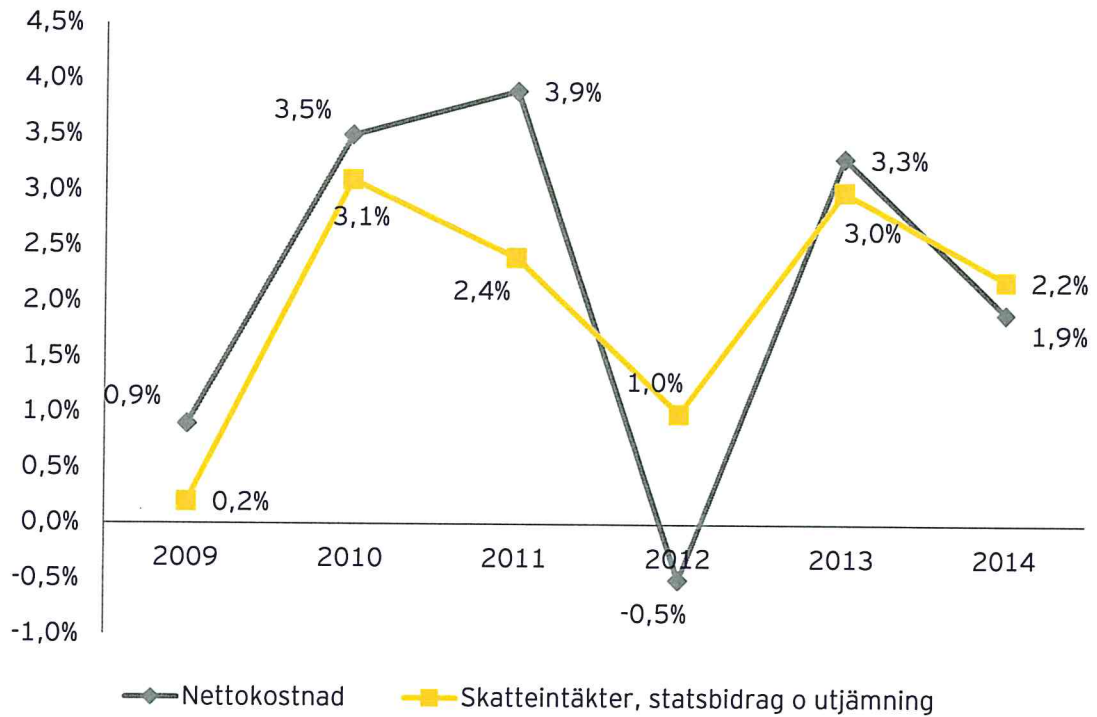
Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Verksamhetens nettokostnader uppgår till -659,5 mnkr vilket är 12,6 mnkr högre än föregående år. Ökningstakten för verksamhetens nettokostnader uppgår därmed till ca 1,9 %.

Skatteintäkter och generella statsbidrag och utjämning uppgår till totalt 681,0 mnkr vilket är cirka 14,8 mnkr högre än året dessförinnan då beloppet uppgick till 666,1 mnkr. Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämning är mellan åren ca 2,2 % vilket därmed är en något högre ökningstakt än verksamhetens nettokostnader. I nedanstående tabell sammanfattas verksamhetens nettokostnader samt skatteintäkter för de senaste fem åren. Den röda linjen avser verksamhetens nettokostnader justerat för jämförelsestörande poster samt realisationsvinster.

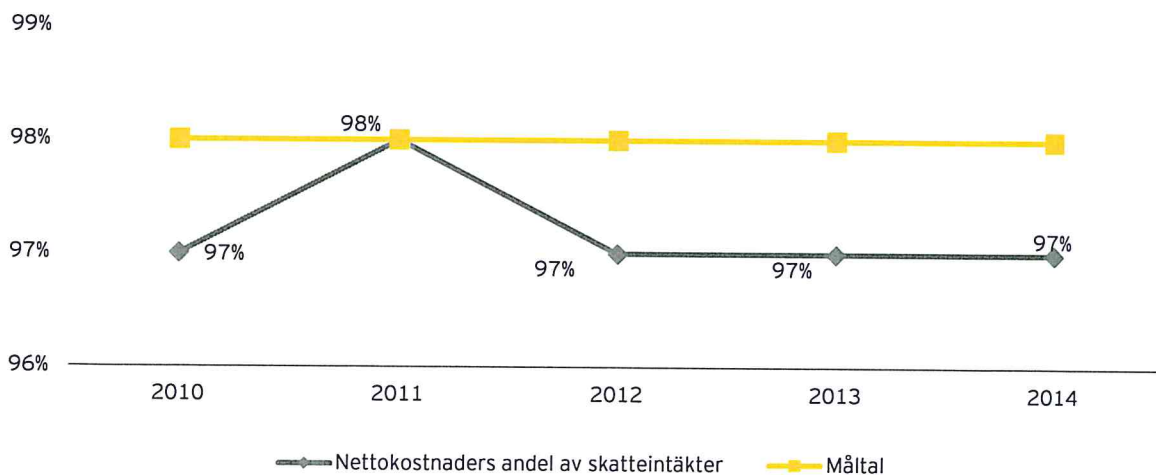

Under perioden har intäkterna överstigit kostnaderna för samtliga år, vilket också har inneburit att fullmäktiges resultatmål har kunnat uppnås för samtliga år (se separat graf). Totalt har verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter ökat i princip lika mycket (+8,9 %) under den senaste femårsperioden. Justerat för jämförelsestörande poster har emellertid nettokostnaderna ökat med ca 10,6 %. Ett konstaterade som kräver beaktande i framtida budget och plan beaktat osäkerheten i framtida skatteintäktsprognoser. I nedanstående tabell är ökningstakten nedbruten per år för skatteintäkter och verksamhetens nettokostnader (obeaktat jämförelsestörande poster).

Finansiell målsättning - nettokostnaders andel av skatteintäkter

En av fullmäktiges finansiella målsättningar är att verksamhetens nettokostnader inte får överstiga 98 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. I nedanstående diagram sammanfattas utfallet för den finansiella målsättningen för året samt historisk tillbakablick.

Som framgår och av grafen ovan så når kommunen det finansiella resultatmålet för 2014 och har gjort så årligen under 2010-2013.

2.2 Driftredovisning

Verksamheternas totala avvikelser är positiv och uppgår till cirka 7,2 mnkr (2013: 3,3 mnkr). Avvikelsen förklaras av både positiva och negativa avvikelser där stöd & omsorg har störst underskott med ca -14,2 mnkr (2013:-18,4 mnkr) och produktionsstöd störst överskott med 10,7 mnkr (2013: 11,2 mnkr).

I förhållande till prognosen som avlämnades i samband med delårsbokslutet per 2014-08-31 är verksamheternas budgetavvikelser totalt 6,2 mnkr bättre. Detta förklaras till största delen av större överskott inom produktionsstöd.

Finansieringsverksamheten visar en positiv budgetavvikelse om 3,9 mnkr (2013: 8,0 mnkr) vilket tillsammans med verksamheternas avvikelse förklarar den totala budgetavvikelsen för 2014 om 11,1 mnkr (2013: 11,3 mnkr).

Belopp i mnkr	Budget- avvikelse (utfall)	Budget- avvikelse (prognos)
Kommunfullmäktige	0,3	0,2
Revisionen	0,0	0,0
Valnämnd	0,2	0,1
Överförmyndarverksamhet	-0,1	-0,3
Kommunstyrelsen	0,1	0,0
- Kommunchef	6,8	+6,4
- Produktion	-1,0	-7,8
<i>varav produktionsstöd</i>	10,7	+5,3
<i>varav Bildning</i>	2,5	+1,5
<i>varav Stöd & omsorg</i>	-14,2	-14,6
<i>varav avg fin verksamhet</i>	0,0	0,0
- Ledningsstöd & Service	3,1	+1,8
- Samhällsbyggnad	-2,2	0,7
Tillsyns- och tillståndsnämnd	0,0	0,0
- Samhällsbyggnad	-0,1	-0,2
Summa verksamheter	7,2	1,0
Finansiering	3,9	11,3
Total budgetavvikelse	11,1	12,3

Finansieringsverksamheten positiva budgetavvikelse om 3,9 mnkr för 2014 förklaras av positiva avvikelser såsom lägre räntekostnader till följd av låga marknadsräntor samt att investeringstakten inte har följt budget (+1,1 mnkr), lägre pensioner och sociala avgifter (2,0 mnkr) samt högre skatteintäkter (4,3 mnkr). Dessa positiva poster begränsas framförallt av nedskrivningar av materiella (-2,3 mnkr) och finansiella (-2,3 mnkr) anläggningstillgångar (se kommentar kap 3).

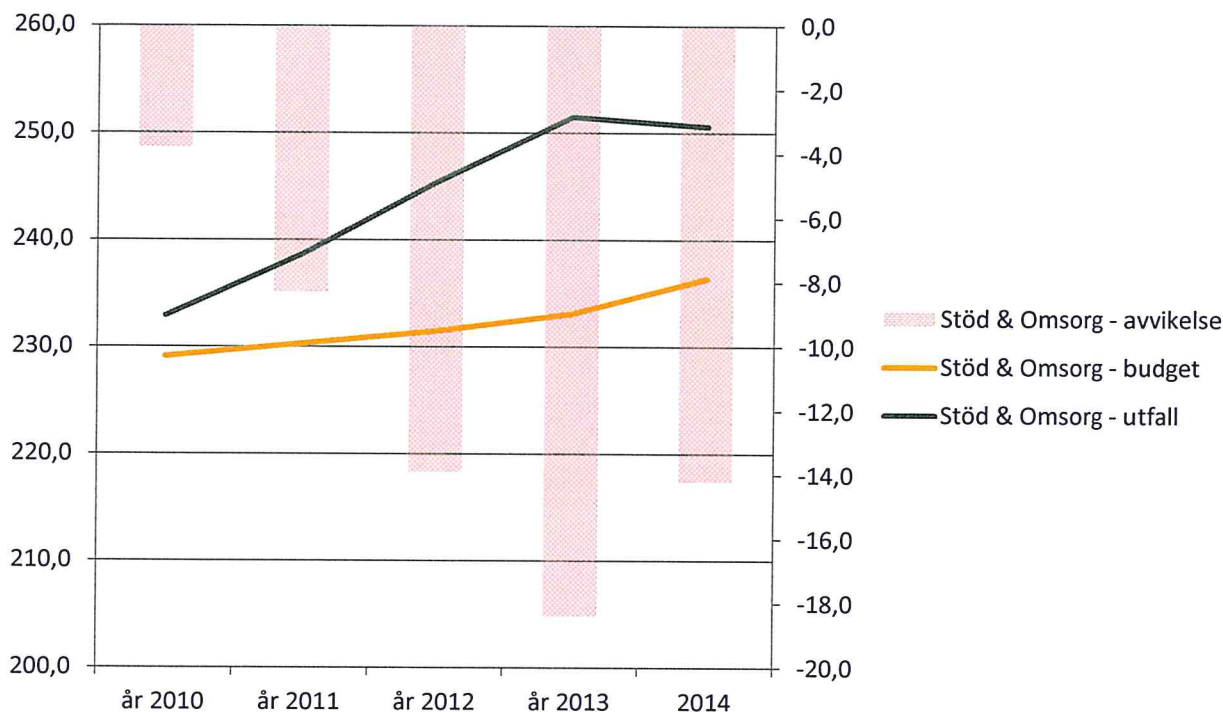
Verksamhet under **Kommunchef** redovisar ett överskott om 6,8 mnkr. Avvikelsen förklaras framförallt av lägre löneökningar än budgeterat. Övriga positiva avvikelser är lägre kapitalkostnader till följd av investeringsvolymen inte följer budget samt budgeterade medel för köp av kollektivtrafik inte nyttjades.

Produktionsstöd redovisar ett överskott om cirka 10,7 mnkr för 2014. Av detta överskott är 6 mnkr hänförligt till fastighetsdrift, i synnerhet lägre kostnader för uppvärmning.

Verksamheten **stöd & omsorg** redovisar en negativ budgetavvikelse om -14,2 mnkr. Den negativa avvikelsen är i paritet med avvikelsen vid delårsbokslutet i augusti. Den största orsaken till den negativa avvikelsen inom stöd & omsorg är hänförlig till underskott inom hemtjänsten vilket uppgår till 8,4 mnkr (2013: 10,8 mnkr). En höjning av timersättningen för utförd tid har genomförts inför 2014 och timersättningen uppges vara en av de högre i landet. Personalkostnaderna är därmed för höga i förhållande till antalet utförda timmar. Det kan konstateras att vid en tillbakablick på utfallet för 2011-2014 så har hemtjänsten redovisat stora underskott samtliga år.

Budgetunderskott konstateras även för vård av barn och unga och uppgår till 8,6 mnkr (2013:

6,3 mnkr). En markant ökning av antalet vårddygn (ca 300) samt kostnaden per dygn (1000 kr per dygn). I nedanstående graf redogörs verksamhetens vård & omsorgs nettokostnadsutfall, budgeterade nettokostnader, samt budgetavvikelse för de fem senaste åren. För åren 2010-2012 avser siffrorna ovan en sammanslagning av de tre tidigare vård och omsorgsverksamheterna Stöd, insatser i hemmet samt Boende.

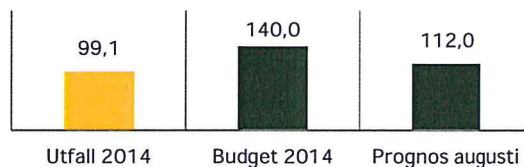
Som konstateras i grafen ovan har verksamhetens budgetunderskott successivt ökat under perioden fram till och med 2013 och även om 2014 års utfall inte når samma nivåer så är fortfarande underskotten betydande. De ackumulerade underskotten för de fem senaste åren uppgår till **58,6 mnkr**. Vi har i samband med avrapportering av delårsbokslutet påtalat vikten av att följa upp verksamheten för att säkerställa att genomförda åtgärder genererar den önskade effekten. Det är också av stor vikt att säkerställa att tillräckliga åtgärder genomförs för att verksamheten ska kunna bedrivas utifrån tilldelade resurser. Utvecklingen som kan konstateras är inte hållbar.

2.3 Investeringsverksamheten

Investeringsbudgeten för 2014 uppgick till 140,0 mnkr (2013: 112,2 mnkr). Utfallet under 2014 uppgick till 99,1 mnkr (2013: 66,4 mnkr). Avvikelsen mot investeringsbudgeten uppgår till 40,9 mnkr (2013: 45,8 mnkr). Genomförandegraden av budgeten uppgår därmed till 70,8 % (2013: 59,2 %). Det konstateras att fullmäktiges antagna budget över investeringsverksamheten ej har uppnåtts under året.

Utfall nettoinvesteringar och jämförelse med budget och delårsprognos

3. Kommentarer till bokslut och årsredovisning

Bokslutsprocessen

Inför upprättandet av årsbokslutet har ekonomikontoret, i likhet med tidigare år, upprättat en bokslutsinstruktion. I denna instruktion poängteras vikten av korrekt periodisering för att erhålla ett rättvisande resultat. Bokslutet var väl förberett i samband med att granskningen påbörjades.

Materiella anläggningstillgångar - komponentredovisning

I december 2013 uppdaterade Rådet för kommunal redovisning rekommendation 11.3 (nya benämnd 11.4) beträffande materiella anläggningstillgångar. I rekommendationen förtydligas kravet på s.k. komponentavskrivning innebärande att om skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska därefter skrivas av separat. Kommunen har för anläggningstillgångar som är aktiverade sedan 2011 bedömt avskrivningstider utifrån komponenternas livslängd. Någon genomgång, till följd av förtydligandet av RKR:s rekommendationer, av äldre investering och dess påverkan på avskrivningarna framöver har ännu inte genomförts.

Finansiella anläggningstillgångar

Kommunen har en långfristig fordran på Östra Göinge Golfklubb om 1,8 mnkr som under tidigare år skrivits ned till noll baserat på bedömningen att motparten inte har möjlighet att återbetala beloppet. Under året har det borgensåtagande som kommunen har för lån som Östra Göinge Golfklubb har hos kreditinstitut realiserats. Detta innebär att kommunen i realiteten tagit över lånefordran från kreditinstitut och samtidigt genomfört en nedskrivning om samma belopp. Detta innebär en kostnad om 2,3 mnkr som belastat årets resultat.

Kortfristiga placeringar / Pensionskapital

Det bokförda värdet på kommunens kortfristiga placeringar uppgår per 2014-12-31 till 25,9 mnkr (2013-12-31: 25,4 mnkr). Marknadsvärdet på motsvarande placeringar uppgår till 34,9 mnkr (2013-12-31: 30,5 mnkr). Kommunens totala pensionsåtagande uppgår till 354 mnkr per 2014-12-31 (fg år 371 mnkr) vilket innebär att marknadsvärdet på pensionskapitalet täcker ca 10 % (fg år 8 %).

Kundfordringar

Kommunen reserverar förfallna fordringar med 50% av fakturabeloppet om förfallotiden överstiger 90 dagar. Reservering för osäkra kundfordringar uppgår därmed till cirka 0,5 (1,0 mnkr) per balansdagen.

Verksamheter som uttryckligen styrs av självkostnadsprincipen

Under 2009 kom en ny rekommendation från RKR beträffande redovisning av intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar (Rek nr 18). I rekommendationen framgår att beträffande renhållnings- samt VA-avgifter där verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetald intäkt. Effekten är således att överuttaget ska redovisas som en skuld istället för eget kapital.

Östra Göinge kommun ändrade under 2011 redovisningsprincip till att följa RKR:s rekommendation beträffande VA-verksamheten. Detta har inneburit att ingående eget kapital i VA-verksamheten om 5,7 mnkr samt 2011 års överskott om 1,4 mnkr, totalt 7,1 mnkr, redovisades som långfristig skuld. Under åren 2012-2014 har VA-verksamheten genererat ytterligare överskott som kommunen har skuldfört. Syftet med VA-fonden är att täcka framtida investeringsbehov i nytt reningsverk i kommunen. Vid 2014 års utgång uppgår fonden till 17,2 mnkr (2013-12-31: 14,5 mnkr).

Avsättningar

Kommunen har ett åtagande avseende deponi i Sibbhult. Kommunen har därför genomfört en avsättning för att täcka återställningen av densamma. Totalt har avsättning genomförts om 1,8 mnkr och räknat utifrån den högsta av nu kända kostnader.

Resultatutjämningsreserv

Från och med 1 januari 2013 infördes möjligheten för kommuner och landsting att reservera överskott till en s.k. resultatutjämningsreserv (RUR). Syftet med RUR är att kommuner och landsting i sin balanskravsutredning ska få förbättrade möjligheter att utjämna resultatet över tid och därigenom få bättre förutsättningar att möta effekterna av konjunkturvariationer. Ett annat syfte är att skapa större stabilitet för verksamheterna. Under 2013 fattade kommunen beslut om att införa en resultatutjämningsreserv och för åren 2010-2012 reserverades totalt 13,2 mnkr. I samband med att kommunfullmäktige antog bokslutet 2013 så avsattes ytterligare 3,5 mnkr. I bokslutet 2014 föreslås fullmäktige att besluta om en ytterligare avsättning om 5,8 mnkr.

När det är tillåtet att disponera medel från en resultatutjämningsreserv är inte exakt definierat i lagstiftningen utan detta ska framgå av de fastställda riktlinjerna för varje kommun. I förarbetena redogörs för ett vägledande riktvärde för hur en konjunkturedgång kan definieras i form av om rikets prognostiserade skatteunderlagsutveckling för nästkommande år över- eller understiger medelvärdet av skatteunderlaget för de senaste tio åren.

Det bör noteras att en resultatutjämningsreserv inte synliggörs i resultaträkningen utan framgår enbart av den s.k. balanskravsutredningen. I balansräkningen ska RUR specificeras som en delpost till det egna kapitalet vilket framgår i kommunens årsredovisning.

4. Måluppföljning

4.1 Inledning och målstruktur för kommunen

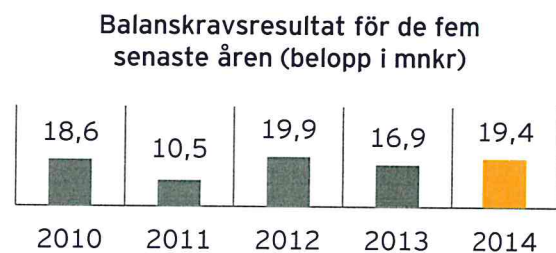
Enligt kommunallagen skall kommunfullmäktige fastställa finansiella mål samt mål och inriktningar för verksamheten utifrån god ekonomisk hushållning. Detta görs i budgeten var- efter uppföljning sker av målen i årsredovisningen.

Allmänt kan de finansiella målen anses avse de ekonomiska ramarna medan verksamhets- målen avser kvaliteten och inriktningen på den verksamhet som skall utföras.

4.2 Avstämning av balanskravet

I årsredovisningens förvaltningsberättelse framgår att balanskravet uppnås för 2014 med ett balanskravsresultat om 19,4 mnkr. Det finns inga tidigare underskott att täcka.

Vi kan konstatera att balanskravet har upp- fyllets för 2014.

Möjlighet finns att av årets överskott avsätta ytterligare medel till tidigare nämnda resul- tatutjämningsreserv om ca 5,8 mnkr.

4.3 Finansiella mål

Av Östra Göinge kommuns budget avseende 2014 framgår två finansiella mål. Dessa är:

1. *Oförändrad skattesats.*
2. *Nettokostnadens andel av skatteintäkterna får uppgå till högst 98 %.*

Bedömning

Samtliga finansiella mål bedöms uppfyllas. Östra Göinge kommun bedöms bedrivit verk- samheten enligt de ekonomiska ramar som fullmäktige har angivit.

4.4 Verksamhetsmål

Kommunen har utifrån perspektiven *boende, arbete och företagande, kommunikationer* samt *kunskap och kompetens* antagit ett antal resultatmål med planerad måluppfyllelse för 2015. Till varje resultatmål finns kortsiktiga verksamhetsmål. Totalt görs en uppföljning av 14 verksamhetsmål varav 13 (93 %) är helt eller delvis uppfyllda.

Vidare finns samma måluppfyllelseanalys för programområden, dvs Stöd och omsorg, Fri- tid och Kultur och bibliotek. Totalt finns sex resultatmål och för dessa lika många kortsik- tiga verksamhetsmål. Uppföljningen i förvaltningsberättelsen visar på att samtliga mål är helt eller delvis uppfyllda.

Bedömning

I förvaltningsberättelsen finns ett särskilt avsnitt som behandlar god ekonomisk hushållning. Under detta avsnitt görs en samlad bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts beaktat dels finansiella dels verksamhetsmässiga mål. Vi anser att verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna till övervägande del har uppnåtts och att verksamheten därmed ur allmän synpunkt kan anses ha bedrivits enligt god ekonomisk hushållning.

5. Sammanfattande bedömning

Efter granskningen av årsredovisningen för 2014 är vår sammanfattande bedömning följande:

- Det lagstadgade balanskravet har uppfyllts.
- Fullmäktiges finansiella målsättning har uppfyllts.
- Utifrån avrapporteringen i årsredovisningen bedöms verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna till övervägande del har uppnåtts och att verksamheten därmed ur allmän synpunkt kan anses ha bedrivits enligt god ekonomisk hushållning.
- Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.
- Verksamheten stöd & omsorg redovisar en negativ budgetavvikelse om -14,2 mnkr. Verksamheten har redovisat negativa budgetavvikelser under flera år och det ackumulerade underskotten för de fem senaste åren uppgår till 58,6 mnkr. Vi har i samband med avrapportering av delårsbokslutet påtalat vikten av att följa upp verksamheten för att säkerställa att genomförda åtgärder genererar den önskade effekten. Det är också av stor vikt att säkerställa att tillräckliga åtgärder genomförs för att verksamheten ska kunna bedrivas utifrån tilldelade resurser. Utvecklingen som kan konstateras är inte hållbar.

Broby den 13 mars 2015

Alexander Carlsson
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Anette Hansson
Revisor